

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА „Ка светлу- примена иконописачког сликарског поступка у сопственом делу, у његовом практичном и филозофском домену“ - изложба слика, кандидата Марка Тубића

На 437. седници Наставно - уметничког већа Факултета ликовних уметности у Београду, одржаној 5. Априла 2017. године формирана је Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „**Ка светлу- примена иконописачког сликарског поступка у сопственом делу, у његовом практичном и филозофском домену**“ - изложба слика, кандидата Марка Тубића у следећем саставу: др Јелена Годоровић, редовни професор ФЛУ, мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ, др ум Горан Јовић доцента ФЛУ, мр Марко Лађушић, редовни професор Факултета примењених уметности у Београду и др ум Миливоја Павловића доцента ФЛУ, ментор.

Биографија кандидата:

Марко Тубић је рођен у Зрењанину 1981.године. Дипломирао је на Универзитету уметности у Београду, сликарском одсеку Факултета ликовних уметности, 2009.године, у класи редовног професора Слободана Роксандића. На истом факултету похађа докторске уметничке студије.

НАГРАДЕ И ДОСТИГНУЋА

2014. Гран при на “12. Међународном бијеналу минијатуре”, Модерна галерија Културног центра, Горњи Милановац

2013. Трећа награда на изложби “Млади”, Ниш Арт Фондација, Ниш

2012. Награда “II интернационалног бијенала акварела”, А галерија/РТС галерија, Београд

2011. Друга награда на изложби “Палета младих”, Врбас

2009. “Перспективе”, Награда, Арт клиника, Нови Сад

2006. Друга награда на изложби “Ликовни салон 30X30”, Зрењанин

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ

- 2014. Изложба слика, ULUS, Београд
- 2011. “Блокхаус”, Мали ликовни салон, Нови Сад
- 2009. “Слике и цртежи”, Галерија завода за проучавање културног развитака, Београд
- 2006. ”Катадиоптер”, Културни центар, Зрењанин

ОДАБРАНЕ ГРУПНЕ ИЗЛОЖБЕ

- 2014. ”Voci del Silenzio”, Palazzo Claudi, Serrapetrona, Италија
- 2014. “12. Међународни бијенале минијатуре”, Модерна галерија Културног центра, Горњи Милановац, Србија
- 2013. “Млади”, Ниш Арт Фондација, Ниш, Србија
- 2012. “TEASER”, Излози Факултета ликовних уметности, Београд, Србија
- 2012. “II интернационално бијенале акварела”, А галерија/RTS галерија, Београд, Србија
- 2012. “XI Међународни бијенале минијатуре”, Модерна галерија Културног центра, Горњи Милановац, Србија
- 2012. “Пролећна изложба”, Павиљон “Цвијета Зузорић”, Београд, Србија
- 2012. “Libro d’artista”, КАУС (Урбино, Италија) пројекат, ФЛУ галерија, Београд, Србија
- 2011. “Чукарнички ликовни салон”, Галерија ’73, Београд, Србија
- 2011. “Аутоскопија II”, Универзитетска библиотека, Београд, Србија
- 2010. “Граф I”, НОВАгалерија, Београд, Србија
- 2009. “Перспективе”, Арт клиника, Нови Сад, Србија
- 2008. “GRAZifikation”, KunstvereinGraz, Регенсбург, Немачка
- 2008. “Ликовни салон 30X30”, Културни центар, Зрењанин, Србија
- 2008. “Студентска изложба”, Телоглион, Солун, Грчка
- 2007. “Цртеж”, Нагоја, Јапан
- 2007. “Студенти ФЛУ”, Национална академија уметности, Софија, Бугарска

2005. “Студенти ФЛУ”, Аристотел универзитет у Солуну, Грчка

РЕЛЕВАНТНЕ АКТИВНОСТИ

2005-2014. Члан управног одбора „Уметничке Асоцијације - УА“, Зрењанин

2011. Предавање о српском зидном сликарству, Flinn Scholars Program, Institute of International Education

2011, 2010. Куратор изложбе „Аутоскопија1“ и „Аутоскопија2“, Универзитетска библиотека, Београд, Савремена галерија, Зрењанин

2010. “Уметничка књига”, Каус, Урбино, Италија

2010. Члан УЛУС-а

2008. Програм размене студената, Академија уметности, “Аристотел” универзитет, Солун, Грчка

2007. “Добродошли у Немачку” Европски покрет у Србији, Немачка

2005. “Rivers connect people” Солун, Грчка

СТИПЕНДИЈЕ И ПОДРШКА

2009 - 2012. Стипендија Фондације за развој научног и уметничког подмлатка

2009. Стипендија ЕФГ банке

2008 - 2009. Стипендија Фондације за развој научног и уметничког подмлатка

Марко Тубић свој докторски уметнички пројекат конципира као опус слика, настао у распону од 2009. до 2016. године из чега исходи писано образложење у форми методолошки испраћене ауторефлексивне анализе.

Као основно полазиште овог уметничког истраживања и генератор ликовних радова, Тубић наводи специфично стање духа и расположења који су утицали на његово стваралаштво, а затим и животне околности које су додатно омогућиле да овај

докторски уметнички пројекат оригинално постави као двоструку симбиозу антагонизама.

У уметничком проседеу то је спој савременог западног сликарства и православног живописа, а са духовне и поетичке стране у питању је искушење и борба Ероса и Танатоса кроз медитативан пут аутора ка светлу и избављењу, те се Тубићев рад на анализи личне уметничке поетике у многоструком подудару са интроспекцијом његове сопствене егзистенције.

Кроз спор и медитативан поступак, аутор се препушта интуитивном стваралачком проседеу којим гради призоре и сцене. Повратно, ови ликовни искази су за Тубића огледало индивидуације, процеса који води разјашњењу емотивних конфликта и сазревању Јаства.

Целокупан докторски уметнички пројекат кандидат сажима у неколико релевантних појмова- поглавља као: *Тамна боја на сликама*, *Симболичка фигурација*, *Светлост и фигурација*, да би у поглављу везаном за сам докторски пројекат, образлажући кроз примере изложених радова своју ликовну синтаксу и поетику, претходна запажања применио и на сопственом стваралаштву,

Тубићев писани рад блиско прати његов начин сликања. Тако, почињући од најнижег, првог намаза црне као „боје чистог потенцијала“ (по Маљевичу) доводећи га у исту равну са несвесним и не-издиференцираним садржајима он гради попут слике и свој есеј, додајући један по један светлији слој, заправо поглавља која се функционално надовезују једна на друго, постепено расветљавајући идеју и концепт докторског уметничког пројекта.

У првом поглављу „Тамна боја на мојим сликама“, Марко Тубић се бави феноменом црне боје из више углова – са физичког аспекта то је црна твар и пигмент различитог порекла, не-хроматска боја одсутна са спектралног круга, а са духовне стране црна је носиоц симболичких значења како у ликовним уметностима кроз векове и различите цивилизације, тако и у вестиментарном коду и уопште, у свакодневном животу. Тубић поклања велику пажњу црној изједначавјући је са несвесним садржајима психе, Јунговом сенком или Маљевичевом „бојом чистог потенцијала“, јер као алтернатива светлости она има великог удела у стварању архетипа, симболичких значења, веровања па и предрасуда. Веома разноврсна литература од

Плинија Старијег, преко Павла Флоренског, Викторије Финли до Мишел Пастуроа му омогућава да овај феномен темељно заокружи.

Флоренски и К.Г. Јунг су у Тубићевом раду присутни и као стожери око којих конципира наредна поглавља као *Симболичка фигурација* и *Светлост и фигурација*, закључујући да:

„Сличност између несазнатљивог несвесног у људској психи и несазнатљивог оностраног у хришћанству јесте да се и једно и друго људској свести обраћа симболичким сликама. Заправо, хришћанско сликарство се често користи симболичким призорима који нарастају до архетипа, са идејом (или не) да код верника изазове набој емоција.“

Тубић наводи порекло и разлоге постојања симболичке фигурације, начин на који се она манифестовала у одређеним раздобљима, са посебним акцентом на архетипске слике и фигуре . Хришћанска, а пре свега православна иконографија у томе ништа није заостајала и она се са посебном пажњом реперторише кроз поглавље *Симболичка фигурација у иконопису и идеја вечности* и *Иконостас као симбол везе између земаљског и оностраног*. У поглављу *Икона и њена аура* кандидат се дотиче суштинске разлике између слике и иконе, о самом карактеру и сврси „свете слике“, закључујући да :

... “Отуда је икона више од објекта и више од слике, јер она не представља сликани, већ призор какав истински јесте сам по себи. “Икона, тако, јесте и темељник вере, и она је израз и сазнања и спознања, она води ка созерцању – као круни сваког подвижништва и боготражитељства.”

Свестан да се његов рад ослања на православну хришћенску традицију у сликарству, више у поступку него у резултату, Тубић велику пажњу поклања симболичкој фигурацији и оностраном као појавама присутним у сликарству 20. века, бацајући тежишта на правце попут Симболизма, Метфизичког сликарства и Надреализма. Као заједнички именитељ поменутих правцима налази да је употреба хроматско- валерских ефеката у материјализовању специфичне атмосфере кроз коју се оваплоћује „унутрашње светло“ битна заоставштина на коју се поетски делимично надовезује и његов опус. У том смислу, овај прелаз веома целисходно најављује следеће велико поглавље *Светлост и фигурација*. Павећи дистинкцију „божанског

зрака“ као манифестације божанског присуства и „унутрашњег светла“ у иконопису, Тубић налази да :

... “Паралелно са развојем хуманистичких идеја у XV веку, мењало се и хришћанско сликарство запада. Прогресивно одступивши од тенденција претходних епоха, ренесансна слика је показала како се духовност и божанска лепота могу препознати свуда у свету који нас окружује. Ренесансни уметник је Бога нашао у природи (пантеизам), природној светлости и природним формама. Сликане фигуре су постајале све више људске. Свеци су постали стварни људи. Божија мајка је могла бити било која жена, јер су сликари користили живе моделе да би приказали светитеље. Осветљење на сликама бивало је све свежије и све природније, нарочито са проналаском уљане боје. Тежећи натурализму, осветљење је на западним сликама, својим физички логичним распоредом светлости и сенке, слици давало све јачи утисак стварности. “...

Иконописцима је Марко Тубић посветио посебно поглавље, сматрајући и себе једним од њих, ако не по резултату, а оно по посвећености према занату и духовности :

Иконописац наноси боје од тамнијих ка светлијим, на пут од тамног ка светлом за њега постаје пут избављења душе. Препуштајући се катарзи његове мисли би требало да постану светлије, а душа лакша. “Икона је сама по себи једна молитва, једна молитвена жеља, дело које самом својом уметношћу жели да овај свет пропадљив и привремен буде преображен у вечити и бесмртан свет.”

Као најважнији део писаног образложења докторског уметничког пројекта „Ка светлу...“ јесте место где сам уметник образлаже сопствену поетику. Марко Тубић то чини пре свега са техничко-технолошког аспекта детаљно описујући начин припреме подлоге, употребе и симболике одређених боја, начин наношења лазурних слојева, али и говори о самом „камерном“ формату дела где се осећај монументалности постиже и на веома малом формату. Ништа мања пажња није поклоњена тематици опуса, где се анализира порекло доминантних мотива, али и афективна стања којим се уметник руководио и која, повратно, и код публике изазивају одређене емотивне реакције... Искрена и луцидна интроспекција тече на неколико нивоа : као афективно људско биће Тубић посматра бол и његово извориште, као стваралац он га уобличава у

тематске целине и слике са најчешће архетипском симболиком, набијене подједнако и Еросом и Танатосом, а затим рационално анализира процес настанка и каналисања, покушавајући да извуче потребне закључке :

...“ Различите психолошке школе, које се заснивају на анализи несвесног, сматрају да је губитак повезан са развијањем креативности, одређених талената и дарова, али и стицања мудрости , другачијег става, према себи и свету. Према Јулији Кристевој, „лепота се испољава као величанствено лице губитка, преображава га, како би му омогућила да живи...то је царски друм којим човек прелази преко бола.... то је пут речи дате патњи , до крика музике , тишине и смеха...“ (Кристева, Јулија.Црно сунце – депресија и меланхолија, Нови сад: Светови, 1994)

У завршном делу анализе, Тубић говорећи појединачно о сликама на докторској уметничкој изложби, помиње повезаност извесних библијских тема са својим радом, али и повезује тематски аспект радова са њиховим положајем у оквиру простора галерије, где неки од њих кореспондирају са програмским распоредом у црквеним храмовима. Сексуалност и фигурација је такође једна од рекурентних тема циклуса, па се кандидат њоме бави објашњавајући везу подсвести, либида и фантазама, али и мотиве попут аутоакта или приказе Жене (Мајке), веома присутне фигуре у сликаревом опусу.

У завршним разматрањима кандидат наводи да се драгоценост искуство иконописних пракси рефлектовало и на његов стваралачки процес, чинећи да, кроз тај медитативни пут, неке несвесне садржаје приближи себи и тиме, превазиђе један психолошки врло тежак период живота.

Докторски уметнички пројекат „**Ка светлу**- примена иконописачког сликарског поступка у сопственом делу, у његовом практичном и филозофском домену“ - изложба слика, кандидата Марка Тубића је вредан уметнички допринос другачијих позиционирања традиционалних ликовних жанрова, зрела реактуализација дата кроз прожимање западног модела уметности двадесетог века и православног иконописачког

поступка. Надаље, овај пројекат је изузетан ауторефлексивни исказ о улози архетипских модела у личном стваралаштву, као и о процесима који се одигравају на индивидуалном психолошком нивоу.

Садржајно и прецизно образложење теме и настанка уметничког дела у писаном раду, уверава Комисију за оцену и одбрану да је кандидат Марко Тубић успешно реализовао и представио свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности да прихвати овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности на усвајање.

У Београду, 7. јун 2017.

мр Радомир Кнежевић, редовни професор ФЛУ,

Др Јелена Годоровић, редовни проф. ФЛУ

др ум Горан Јовић доцент ФЛУ,

мр Марко Лађушић, редовни професор ФЛУ

Др ум. Миливој Павловић доцент ФЛУ (ментор)